

CICKOANBADIEGU

BULICINA FASO

Taanma - Puginma - Teginma

GUFENEMA MASOAGINDO

BAALO KOANBALA TAANLI

JAGA DOAGIDIMA

(PP-G/TRANS N°013-2024)

Rimalba Jean Emmanuel OUEDRAOGO

Li binli 2024, cinaa dana 11 daali, Wagadugu pó

Baalo Koanbala Taanli den kali Wagadugu
nani ban maani ki tiedi maama dana lele kuli,

li binli 2024, o nmaalo cinaa dana 11, alaamuda daali,

ki cili leeri 9 yogunu ki ban gbeni leeri 12 leni miniti 24.

Kapitenni Ibirayimi TARAWORE, yua n tie ti Diema Yudanciamo

leni a Koanbala Taanli Liigiyua

n den gobidi laa taanli

A Koanbala Taanli den noanli li daali mayula nni

ki taa a jaga, ki puni i laabaali,

ki dini bi niba a bala li tuonli po, ki puni u sanu bi

niba n gedi dietoama ti Diema yeli po.

.

I. A JAGA

I.1. YAA KOANBADIEGU N DIE TI DIEMA GUUDIMA TUONA LENI A MINTEELIKPELA MAAMA

A Koanbala Taanli taa li jagili ki baa cilini a minteela kpaadidiegu Wagadugu dogu nni.

Laa jagili tie ban goa ki pegidi yaali ke li lanba tie n°2009-631/PRES/PM/DEF, ban den taa yaali li binli 2009, cinii dana 13 daali, ke li maadi a minteela kpaadidiegu caanma maama wagadugu dogu nni.

A minteela kpaadidiegu yaagu n yi MAKANA baa lebidima bakuli hali ban maa gu. Li po cedi ke yaaba n gobidi laa kpaadidiegu ye leni a paka kelima ku miabi. Ku kpaadidiegu yeni n miabi maama kan tuo ke a kpaada kan nagini yaba; ki nan sua li bujjiali sanbila bili ke kpaaditama kan nagini yaba

Li boncanla laa jagili nni tie ke mi diema guudima tuona Koanbali baa fidi ki lingi dietoana ki taani a leni MAKANA kpaadidiegu, ke li yegi leni i nantaadi n de maama.

Laa jagili taama baa todi a minteela buudi saliwuudo, lan n tie yaa bujjacagili n bu a minteela n fidi ki noadi a kpaadidiena gobidima sanbila n yedi yaala, ki nan go tieni a bujjacaga n bili ke yaala n tieni.

I.2. YAA KOANBADIEGU N DIIDI TI DIEMA LIGI LENI A TUONBOGINKAANA

A Koanbala Taanli tuo **tiwaankaana lie** mayedikaama.

Li tiwaankakpiali tuugi leni yaa balimaama ke bi bogidi ke mi puni u sanu ti diema n tuo ki gaa li panli li nandunli tuoncagili mi findima po ke bi yi li IDA kani. Ti diema leni IDA yeni den tieni mi masienkaama tili ke li lanba tie n°7462-BF li binli 2024, cilie 14 daali Wagadugu kani, ke li tuugi leni li panli yeni gaama, ke la todi tin jaligi ki daa a masina ki pugini yaa tuonboginkaali a tila dianma, a soanma leni a kubima po ke bi yi li PAKIDISITALI .

PAKIDISITALI n lingi yaala tie ki pugni a masindiankaana (oridinateerinba leni yaa tiadi n pugidi) ke laa tuona n fidi ki ya tuuni ki go dingi bi niba po ti diema Bulicina Faso nni.

Tin baa ledi yaa ligi li nandunli tuoncagili mi findima po yeni kani ti tuonboginkaali po tie **seefa ligi miliyaari piiyia n bilie n miliyon kobilele n piimuu n bilie n tuda piiluoba n tuda taa n kobyia n piiluoba (k 92 752 063 960).**

Yaaba n baa baa laa tuonboginkaali ñuadi ki cie tie bi puoba, bi nipanba, ti gbanandi tadingu danba, yaaba n sani ki ñani bi denpo mi yanduama luoma po, yaa niba n gaa bi nisankaaba cangu, baalo tuonsoanba (a tuonsoanla, cogicanbaanba leni bi bangikaaba), pia o bonla tuonjaana, a cogibiciama cogidiena, mu tuoncagibimu todikaaba, leni a taataancaga.

A Koanbala Taanli puni u sanu ban soagini ban bogini laa balimaama yaama yeni depiteenba kani.

Li tiwaankalieli tuugi leni ti diema bidise leni mi ligi tuona n ñoadi maama li binli 2023 nni, piiga n cilie nmaalo o dana 31 yogunu.

Li binli 2023 nni Baalo bidise kani ligikuake fii **seefa ligi miliyaari 2 756,84**, ke i ligiñake mo fii **seefa ligi miliyaari 3 441,20**. Ki sua ban den bili maama tie ke i ligikuake den baa fii **seefa ligi miliyaari 2 782,86** , i ligiñake mo **seefa ligi miliyaari 3 426,14**.

A tuonboginkaana n soani ki dagini naani pundi i ligikuake kani **99,06%**, i ligikuake kani mo **100,44%**. Bi ya boagini leni 2022 binli, i ligikuake kani den soani ki pundi **108,76%**, ke i ligiñake mo den pundi **100,81%**.

A tuona puoli, i ligisienke todi ti ke ti kpaagi ki la ke tin den taa yaa jaga li ligikubili po tie yaa jaga n nani.

Baalo ligi kani, yaa ligi n kua taanma fii **seefa ligi miliyaari 3 709,98**; ki sua li binli 2022 nni laa ligikuake den tie **seefa ligi miliyaari 3 476,92**. Lan bua ki yedi ke mi puginma tieni yaala n pundi **6,70%**.

Li binli 2023, piiga n cilie juodima yogunu, baalo ligidiegu n ñani yaa ligi taanma fii **seefa ligi miliyaari 3 751,46**. Li binli 2022 laa yogunu nni, yaa ligi n ñani baalo ligidiegu nni den pundi **seefa ligi miliyaari 3 552,04**. Lan bua ki yedi ke a binlieda yeni boaginma po, mi puginma tieni yaala n pundi **5,61%**.

A Koanbala Taanli puni u sanu ban soagini laa tiwaankaali Depiteenba kani.

I.3. YAA KOANBADIEGU N DIE TI BUUDI LENI O NISAALO N PIA YAA SANBILA TUONA

A Koanbala Taanli jagi ki taa tili ki dini niyendo wan tua ti buudi saliwuudo tidianyudaano.

Laa jagili taama cedi ke bi gandi Soumaïla **ZANGO**, o lanba baalo tuonli nni tie **259 395 K**, ke o tua ti buudi saliwuudo tidianyudaano kongusi dogu bujiacaga kani.

II. I LAABAALITENKE

II.1. Yaa koanbali n diidi i laabaali, ku maasuagu, leni yanluadi goada tuona puni a Koanbala Taanli **laabaali lie (02)**.

U **cicilaabaalu** tuugi leni Lawongo badu yu n baa taani li nandunli banda li tancielu po. Laa taancianli baa kali Siniare kominno nni, Pilato-Santarali Resiyon nni mi piiga n tanaama (14), ki cili li binli 2024, cipiiga dana 3 ki ban juodi o dana 24 daali.

Laa taancianli baa teni yaaba kuli n pia mi banma ti ciedi nni n boagidi leni biyaba bi banma yaali n tuugi leni li tancielu po.

Lawongo taancianli li nandunli tancieda po li binli 2024 nni sugini ki doagidi i kakali banma buoli buoli, ki go tandi ti diema leni yaabi n ñani dietoama ki cua dalingu.

U **laabaali lielu** tuugi leni ban yi yaala « **Lonpolonba ñiagu** » boginma guafinma mi tanaama po, ke li baa tua li binli 2024, piiga n ciyendo 15 daali wagadugu kani.

« **Lonpolonba ñiagu** » yeni mayuli tie ki moandi ki findi yaaba kuli n ye ti faaji-jeliti nni ki go pugini yuakuli u paalu leni o faaji sanbili nni.

Ki gua ki tiadi « **Lonpolonba ñiagu** » boginda bina nii (8) puoli po tie ke Baalo bua ki doagidi o pamanli leni ti faaji-jeliti danba n pia yaa fuoma ku maasuagu findima po. Laa ñiagu boginda guatiadima go tie ki guani yaa caga n puni bi yula ti faaji-jeliti po payianu miabu.

II.2. Yaa koanbali n diidi ti diema loagu, mi ligi leni a tuonboginkaana waani a Koanbala Taanli ke Bulicina Faso baa gedi ban yi yaa cagili isilaami banki mi findima po (BID) n yini yaa taanli ke li tiedi binli kuli. Laa taanli baa cili li binli

2024, cinaa 27 ki ban juodi o dana 30 mi piinaa n taayiamaa (49) po, Riyadi dogu nni, Arabi Sawuditi diema nni.

Laa piinaa n taayiamaa bintaana mayuli n tiena : « **Ki tiadi yaa yema n pendi po, ki bogini saala yema lani n tie : li Ñiali- Todiyaaba- li Baali puginma** ». Laa bintaana yogunu, li bili ke gufeneerinba baa kali leni biyaba, a bandicaga moko n kali, yuakuli n teni wan nua yaala nani naganu leni naganu dogi tuginma po, ki lingi tontoni i ligi ku tingbangu leni mi findimoanma jaga po leni yaa dogi n taani ki ye BID bankinba cagili nni taajuogu puginma.

Laa bintaana nni, ti diema loagu, i ligi leni a tuonboginkaana koanbali baa baa ki boe leni BID bankinbaa cagili yudaano, leni ti todikaaba yaaba n tie arabinba, ki bandi ti tuginma leni yaba n poa ki se naani taani, ki go boe ki le Bulicina Faso n pia yaa sanbila i ligi taanma nni ti diema findima po.

II.3. A cogibigbenga cogu leni mi bancanma lingima tuona koanbali waani a Koanbala Taanli ke ti diema n den kali politikii taancianli ke li tuugi leni yaa bonbulikaala n ki pia yianu. Li den tua li binli 2024, ki cili citaa o dana 7 ki gedi o dana 8, Abija dogu nni, lan tie kodivuuri diema nni.

Piiga n tuonsoanjaana taa (13) yaa n ñani diema piiga (10) nni, ki tuuni bu kpaabu bancanma lingima po, taandi ki juogidi boncianla ki bua ki todi yaala n baa gagidi tontoni ku kpaangu yiani, leni yaali n baa jaligi ki bogini ki go koani leni laa yianpuodike. Yaa tuona n den yegi leni li taanli yeni mayuli den tie : « **Ki tuodi ki bandi ki go moa ki koani leni yaala kuli n kpendinni ku kpaangu yiani, ki nan fidi ki paa bi kpakpaaba li papaali i yogini lebidima Afiriki tingbanu nintuali leni ku siiga nni** ».

Politiki bogicianli yeni go den mia Afiriki dogi yii n ye nintuali leni siiga nni kuli n moandi :

- ki taani ki ñani lanbonyenli yaali n gagidi ku kpaangu bonbulikaala, lan tie o tangunbo ban baa yaa ko yua diema piiga niinni , yaama n lingi ki go moa ki paadi ku kpaangu yianpuudike;
- ki go pugini yaali kuli n baa cuani li guumoanli dogu kuli nni leni i dokukuni nni ;
- ki pugini i yiani diidima tuonsoantiadi yaali n baa doagidi tontonma li bonbulikaala yiani ;

II.4. Ku gbanansaagu jeliti tuona, bi nipanba leni a tuona koanbali den togidi a Koanbala Taanli Bulicina Faso n den moandi ki gedi ki ban taani ban den bogini u gbanansaagu jeliti yaadi mi piiga n tataama (13) po, Akara dogu nni, li binli 2023, citaa ki cili o dana 8 ki ban juodi o dana 23 daali, Gana diema nni.

Ti diema den fidi ki tieni piiga n jelibuooli muu (15) nani mi nuama, li muali, karate leni ki baabuoga ballipuali (basiketiboli).

Bulicina tonda Afiriki gbannansaagu jeliti mi piiga n tataama po n den baa yaala kuli taanma den tie laani 10 : wula laanu yendo, ñanjilifa laani 2 leni ti kumoandi laani 7.

A Koanbala Taanli doagidi li pamanli ti diema gbanansaagu jelida leni bi canbaanba leni ban baa yaa panpaani po ki go suagi ki mia ba ban pugini li moandili ki baa saala yaa panpaani n cie yeni.

III. BAN DINI YAABA A BALA

III.1. YAABA N BAA LI BALI TUONCELI PO

A. BULICINA FASO BADIDIECIANGU KANI

- Sibiri **HEBIE**, o lanba baalo tuonli nni tie **51 176 H**, o tie Lubigaali canbaa, bi dini o li bali ke o tua mu tinmu tuona banma (ANCF);
- Kilemansi **SUNDI**, o lanba baalo tuonli nni tie **23 001**, o tie bujialo, bi dini o li bali ke o tua li nicagili kpenkpendituonli (APEKI) yudaano

B. YAA KOANBADIEGU N DIE TI DIEMA GUUDIMA TUONA LENI A MINTEELIKPELA MAAMA

- Kasenmi Salami **SURUWEMA**, o lanba baalo tuonli nni tie **02 31 940 A**, o tie cogibiciama cogicanbaa, bi dini o li bali ke o tua yaa tuonsoandiegu n kpaagidi ti diema guunli po yudaano.

C. YAA KOANBADIEGU N DIE TI DIEMA LENI DIETOAMA SIIGA TUGINMA TUONA LENI TI DIEMA NIBA YAABA N YE DIETOAMA NNI MAAMA

- Bukare **SUNGIRANA**, o tie minteeli-gbengili, bi dini o li bali ke o tua ti diema Tondo yua baan kali Caadi diema nni Bulicina yeli po.

D. YAA KOANBADIEGU N DIIDI BAALO SALIWUUDO LENI YAA TUONSOANBA N GAANI I DMAPANI YEMA DAMU

- Madi **JANGO**, o lanba baalo tuonli nni tie **202 764 R**, o tie bi niba leni a tuonjaana gobidima bando, bi dini o li bali ke o tua Baalo saliwuudo tuonsoandiegu yudaano Santiri-Noori resiyon nni.

E. YAA KOANBADIEGU N DIIDI TI DIEMA LIGI LENI A TUONBOGINKAANA

- Karinmi **TARAWORE**, o lanba baalo tuonli nni tie **32 073 L**, o tie Baalo ligidiegu canbaa, bi dini o li bali ke o tua ti junjundi leni i yani cogidiecianli kani ligikubilo;
- Arisenni **TUGIMA**, o lanba baalo tuonli nni tie **111 101 N**, o tie Baalo ligidiegu canbaa, bi dini o li bali ke o tua ti bonyugiditi wubima tuonsoandiegu ligikubilo;
- Lawope Amedi **SERIBO**, o lanba baalo tuonli nni tie **272 929 W**, o tie Baalo ligidiegu canbaa, bi dini o li bali ke o tua yua pia u sanu ki yaa tuuni Santiri-Siidi resiyon ligikubilo yeli po ;
- Filagule Herive **DARABO**, o lanba baalo tuonli nni tie **257 115 T**, o tie Baalo ligidiegu canbaa, bi dini o li bali ke o tuaTuyi porovensi ligikubilo.

F. YAA KOANBADIEGU N DIIDI BU KPAABU LENI LI YANWUBILI TUONA

- Kunbu **DIBOLONI**, o lanba baalo tuonli nni tie **47 927 A**, o tie u cogu tuonsoandiedi gobidima bando, bi dini o li bali ke o tua laa koanbadiegu tuonsoandiedi goandikoa.

G.YAA KOANBADIEGU N DIIDI U TAAYIENU, LENI MI NIÑINGBADIMA, LENI U DIEGU YEMA TUONA KANI

- Sidiki **WEDARAGO**, o lanba baalo tuonli nni tie **53 481 P**, o tie mu biñindimu canbaanba gobidikoa, bi dini o li bali ke o tua ti diedi leni a bila nantaadi yudanciamo ;
- Nasiko **BOTONI**, o lanba baalo tuonli nni tie **51 678 N**, o tie mu biñindimu canbaanba gobidikoa, bi dini o li bali ke o tua a bila miligima koanli leni yaa bila n ye mi yebiadima nni kubili tuona yudaano;

- Dirisa **TU**, o lanba baalo tuonli nni tie **82 022 L**, o tie u taayienu tuona bando, bi dini o li bali ke o tua todiyaba, leni mi niñingbadima, leni gbadi-yaba-maama, leni ku diegu findima tuona tuonsoandiegu yudaano Santiri resiyon nni;
- Yasuma Alekisi **DO**, o lanba baalo tuonli nni tie **51 710 J**, o tie mu biñindimu canbaanba gobidikoa, bi dini o li bali ke o tua todiyaba, leni mi niñingbadima, leni gbadi-yaba-maama leni ku diegu findima tuona tuonsoandiegu yudaano Huwe porovensi nni ;
- Iñasi **SAVADOGO**, o lanba baalo tuonli nni tie **57 239 E**, o tie u taayienu tuona bando, bi dini o li bali ke o tua todiyaba, leni mi niñingbadima, leni gbadi-yaba-maama leni ku diegu findima tuona tuonsoandiegu yudaano Kadiyogo porovensi nni;
- Barama **TARAWORE**, o lanba baalo tuonli nni tie **208 478 A**, o tie u taayienu tuona bando, bi dini o li bali ke o tua todiyaba, leni mi niñingbadima, leni gbadi-yaba-maama leni ku diegu findima tuona tuonsoandiegu yudaano Tuyi porovensi nni.

**H. YAA KOANBADIEGU N DIIDI KUURAN TUONA LENI MU
TINMU TIPO PIAMA TUONA**

- Herimanni **ILIBUDO**, o lanba baalo tuonli nni tie **245 778 L**, o tie mu tinmu piama canbaanciamo, bi dini o li bali ke o tua yaa tuonsoandiegu n tunni ti tinmu piama bandima tuona yudanciamo.

III.2. YAABA N BAA A BALA TUONJAALI YELI PO

A koanbala taanli pia lin dini yaaba a bala ke ban tua tonda a tuonjaana nni li tuonli po:

- mi diema ligikubili cogidiegu kani (lan tie ENAREFI) yaa koanbadiegu n diidi ti diema ligi leni a tuonboginkaana yeli po;
- Faso Kuna-Wili ligi tuonjaali kani yaa koanbadiegu n diidi ku gbanansaagu jeliti tuona, leni bi nipanba leni a tuona maama yeli po.

A Koanbala Taanli dini niyendo li bali yaa ligidiegu kani ke bi biliti i ligi yin yaa tuuni li tuonli ti diema Bulicina Faso nni kani, yaa koanbadiegu n diidi ti diema ligi leni a tuonboginkaana yeli po.

A. YAA KOANBADIEGU N DIIDI TI DIEMA LIGI LENI A TUONBOGINKAANA KANI

A Koanbala Taanli taa **jaga lie (02)**.

Li jagikpiali tie ke bi gandi baalo tondo ku cicikoanbadiegu yeli po, lan tie **WEDARAGO** pua Ida **PARE**, o lanba baalo tuonli nni tie **91 270 M**, o tie Baalo ligidiegu canbaa, ke wan kua yaa cagili nni n baa ya diidi yaa ligi ke bi biliti yin yaa tuuni a tuona ti diema Bulicina Faso nni ya tuuni n̄ama; li baa tua bina taa (03) po mi kpiama.

Li jagilieli tie ke bi gandi yaa niba n n̄ua ne ban kua mi diema ligikubili cogidiegu (lan tie ENAREFI) gobidikaaba cagili nni ki soani bina taa (03) po mi kpiama.

BAN GANDI YUA BAALO YELI PO

Yaa koanbadiegu n die ti diema leni dietoama siiga tuginma tuona leni ti diema niba yaaba n ye dietoama nni maama :

- Jan **BENGALI**, o lanba baalo tuonli nni tie **59 725 L**, o tie diema leni mi yama tuginma tuona bando.

BAN GANDI YUA BI TUONSOANBA YELI PO

- Yoropo Abiduli **DANBELE**, o lanba baalo tuonli nni tie **23 02 362 Y**, o tie u loagu tuona bando, cogicanbaa ki go, tie bangikoa.

BAN GANDI YUA ENAREFI COGIBILA YELI PO

- Budunoma Jaki **WEDARAGO**, o lanba baalo tuonli nni tie **219 284 A**, o tie mi ligiñanma tila goandikoa, u yogunu kan mibidi ban bili opo yaa yogunu wan ya tie a cogibila liiga yua.

B. KOANBADIEGU N DIIDI KU GBANANSAAGU JELITI TUONA, LENI BI NIPANBA LENI A TUONA MAAMA

A Koanbala Taanli gandi **KABORE pua** Aminata **KAFANDO**, o lanba baalo tuonli nni tie **87 321 D**, o tie li yanwubili tundikoa, ke wan tua baalo tondo yaa koanbadiegu n diidi bu kpaabu leni li yanwubili tuona yeli po, ki kua Faso Kuna-Wili ligidiegu gobidikaaba cagili nni ki soani bina taa (03) po mi cilima.

GUFENEMA MASOAGINDO

www.sig.gov.com

Le Porte-parole du Gouvernement,

Rimalba Jean Emmanuel OUEDRAOGO
Officier de l'Ordre de l'Étalon